

SYNERGY AND ENVIRONMENT TO
EMPOWER DECENTRALISED SCHOOLS

GREEN·S.E.E.D.S

TOOLKIT GREEN S.E.E.D.S. (NASTAVNI PRIRUČNIK)

MODUL 2
Sjeme za poučavanje

CJELINA 2
Višerazinsko poučavanje

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ODGOVORNI ZA IOI “TOOLKIT GREEN S.E.E.D.S.”

Ángeles Parrilla Latas (University of Vigo)

AUTORI

CIES-UVigo, ES

Ángeles Parrilla Latas | Manuela Raposo Rivas | Esther Martínez Figueira | Silvia Sierra Martínez | Almudena Alonso Ferreiro | María Zabalza Cerdeiriña | Isabel Fernández-Menor | Adoración de la Fuente Fernández

SYNTHESIS CENTER FOR RESEARCH AND EDUCATION LTD, CY

ODGOVORNI ZA PODUČAVANJE I TESTIRANJE “TOOLKIT GREEN S.E.E.D.S.”

Giulia Benvenuto (IC Bosco Chiesanuova, IT) | Alice Dalle (Région Vallée d'Aoste/Regione Valle d'Aosta, IT) | Golfo Kateva (Synthesis Center, CY) | Noemi Nieto Blanco (University of Vigo) | Miljenka Padovan Bogdanović (Srednja Skola Vela Luka, HR) | Eftychia Vlysidou (Dieftinski Defterovathmias Ekpedefsis Chiou, GR)

PROJEKT

GREEN S.E.E.D.S. - Synergy and Environment to Empower Decentralised Schools

Project n. 2019-1-IT02-KA201-062254 www.greenseeds.eu

KOORDINATOR PROJEKTA

Maria Carla Italia (Glocal Factory, Italija)

PROJEKTNO PARTNERSTVO

Ovaj je dokument jedna od 15 cjelina "Alata GREEN S.E.E.D.S.", Intelktualnog rezultata br. 1 istoimenog projekta. Pod vodstvom je Sveučilišta u Vigo, a provedeno je uz potporu svih partnera, s posebnim osvrtom na obuku o sadržaju alata, koja je radila i na njihovom testiranju. Jedinice su razvijene od rujna 2019. do kraja siječnja 2020. Sljedeća obuka, u dva koraka, trajala je do kraja lipnja 2020:

1. Obuka odgovornih država (5-6.03.2020)
2. Obuka učitelja na lokalnoj razini (1.04.2020 - 31.06.2020)

KAKO CITIRATI OVAJ DOKUMENT

CIES-UniVigo – Cjelina 2 - Višerazinsko poučavanje, Modul 2 - Sjeme za poučavanje, „Priručnik GREEN S.E.E.D.S.“, Projekt GREEN S.E.E.D.S. - Sinergija i okoliš za osnaživanje decentraliziranih škola, 2020.

PARTNERS

GLOCAL FACTORY

Ασκήματα & Διατηρησιμότητα Εννοιολογίας Χημείας

Région Aoste
Vallée d'Aoste

Universida de Vigo

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

CJELINA 2.2

METODOLOGIJE U RURALNIM ŠKOLAMA: PODUČAVANJE RAZLIČITIH RAZINA

Moj prvi dan u ruralnoj školi pokazao mi je stvarnost koja je drugačiju od one u kojoj sam odrasla. Imala sam učenika različitih dobnih i obrazovnih skupina. Nisam znala gdje započeti... (Sofia, nastavnica u osnovnoj školi).

Zamislimo svijet u kojem se djeca različitih sposobnosti i obrazovnih razina igraju, uče i napreduju zajedno. Ovakva situacija, kao što je opisala Sofia, je cilj mnogih malih ruralnih škola diljem Europe, gdje učenici različitih obrazovnih i dobnih skupina dijele učionicu. Glavna briga svakog nastavnika u ovakvim razredima je da uzmu u obzir sve različitosti svojih učenika te da zadovolje potrebe svakoga od njih.

Ova cjelina želi odgovoriti na pitanje što možemo napraviti da raznoliki učenici u spomenutim obrazovnim okruženjima zajedno uče i podupiru jedan drugoga u svojim različitostima, umjesto da na temelju tih različitosti dolazi do podjela u učionicama?

1.Što je više-razinsko podučavanje?

U razredu s različitim učenicima različitih obrazovnih razina gdje se ne odustaje od zajedničkog cilja, već cilj postaje iskoristiti raznolikost kao alat za poboljšanje, nastalo je više-razinsko poučavanje; također se naziva i višeslojna nastava ili poučavanje učenika različitih razina (Tomlinson, 1999; 2008)

Više-razinsko poučavanje je metoda poučavanja koja omogućuje svakom učeniku da sudjeluje u radu u istom razredu, neovisno o svojoj obrazovnoj razini ili stilu učenja. Ova metodologija se prilagođava prema tome kako svaki od učenika u razredu uči. Fleksibilna je po pitanju svoga razvoja i cilj joj je inkluzija i uključivanje svakog pojedinog učenika kroz zajedničku kurikularnu

bazu. Ime više-razinsko dolazi od činjenice da se pri pripremanju nastavne jedinice uzima u obzir da će se predavati učenicima raznih dobnih i obrazovnih skupina.

S ovakvom metodologijom, učenici imaju scenarije učenja prilagođene njihovoj razini obrazovanja, ritmu i stilu učenja.

Kroz više-razinske procese učenja,

učenici mogu raditi u različitim grupama. Jedan dio posla može se odraditi individualno, a jedan u malim grupama. Ne postoji jedan kriterij za grupiranje, osim uvjeta da bi grupe trebale biti heterogene. Učenici su grupirani prije nego dobiju zadatak, a nastavnik osigurava da su grupe heterogene da bi se obogatila interakcija i suradnja između različitih učenika.

KOJE SU PREDNOSTI?

- ◆ Promiče inkluziju i sudjelovanje svakog učenika, prihvaća doprinos svakog učenika .
- ◆ .Prilagođava poučavanje svakom učeniku neovisno o obrazovnoj razini, stilu učenja ili dobi.
- ◆ Potiče interakciju među učenicima te suradnju i učenje među vršnjacima.
- ◆ Vrednuje svakog učenika prema njegovom osobnoj razini i napretku, uzimajući u obzir početno stanje.

Izvor: vlastiti

2. Koje su vrste više-razinskog poučavanja?

Ne postoji univerzalni način da se razvije više-razinsko poučavanje. Tomlinson, (2005) razlikuje dvije temeljne vrste:

a) Više-razinske aktivnosti s različitim materijalima i sadržajima za različite učenike ili grupe učenika, koje imaju neki zajednički nazivnik

b) Planiranje zadataka i aktivnosti s istim materijalima i sadržajima za svih, koje se onda razlikuju i personaliziraju prema potrebama učenika, s obzirom na njihovu obrazovnu razinu.

Pogledajmo:

A) PLANIRANJE VIŠE-RAZINSKIH ZADATAKA: RAZLIČITI MATERIJALI, SLIČNI ZAHTJEVI

Nakon ulaska nastavnice Maite u razred, učenici u dobi od 9 – 11 dobili su kartice s određenim informacijama (zapisi, tablice, crteži...) 6 kartica je dobio svaki učenik. Nakon toga nastavnica je rekla: Današnja lekcija će biti o zagađenju vrtova. Zadatak je sadržavao proučavanje novootkrivenih koncepata, grupiranje kartica sa sličnim idejama, davanje zajedničkog naziva temeljeno na sadržaju na karticama te kratak sažetak o aktivnosti.

Svi su počeli raditi individualno, konzultirajući knjige, druge materijale i kartice, ne znajući da informacije koje su im zadane se razlikuju od učenika do učenika. Bilo je kartica koje su svima iste, ali i onih koje su bile različite za svakog učenika. Svaki učenik imao je karticu koja ih je informirala o utjecaju kemijskih proizvoda na vrtlarenje te trenutni trend stvaranja ekoloških vrtova. Neki su još imali informacije kako održati vrt s prirodnim gnojivima. Drugi su dobili statističke podatke o samoj temi, a neki su dobili isječke iz novina koji se bave tom temom.

Nakon nekog vremena, nastavnica kaže:

Sada oformite grupe po 4 učenika i pokušajte napisati sastav na temelju materijala koje svi imate.

Tada su učenici shvatili da su imali i različite kartice. Nastavnica im nije rekla da su kartice podijeljene prema onome što su učenici prethodno znali o temi. Ona je planirala aktivnost birajući zajednički cilj te zamišljajući različite načine i pristupe na koji se do cilja može doći, temeljene na različitim obrazovnim razinama svojih učenika.

Priča o lekciji o vrtlarstvu uključuje planiranje nastavne jedinice imajući na umu svakog pojedinog učenika, razmišljanje o aktivnostima i zadacima koji se u razredu mogu obaviti na isti način. Kao što se može vidjeti, nastavnikovo poznavanje razina na kojima se nalaze njegovi učenici te njihovih stilova učenja je prvi korak (nastavnica je pripremila motivacijsku aktivnost dajući različite kartice svakome

učeniku, personalizirane prema njegovom dosadašnjem znanju). Drugo, metoda razmišljanja o zadatku uključuje sve raznolikosti koje učenici imaju (nitko nije marginaliziran ili segregiran prema sposobnostima, nego cijenjen). Treće, razred je koristio razne razine znanja učenika kao izvor podataka. Iako su na početku radili pojedinačno, ključni dio stvaranje heterogenih grupa, što garantira uspješan produkt rada.

B) PLANIRANJE VIŠE-RAZINSKIH ZAHTJEVA: ZAJEDNIČKI MATERIJALI I SADRŽAJI, RAZLIČITI I PERSONALIZIRANI ZAHTJEVI PRED UČENICIMA

Danas Maite po ulasku u razred dijeli pisani tekst svojim učenicima: svima je isti tekst. Sat je engleskog jezika, ali se učenici zaista razlikuju prema znanju predmet. Organizirala je za danas nastavnu jedinicu uzimajući u obzir tri različite razine postignuća u stranom jeziku.

Izabrala je tekst o važnosti konzumiranja lokalnih proizvoda. Nakon što je podijelila tekst, ukratko je pojasnila njegov sadržaj, ispitala što učenici znaju o temi te ih potaknula da govore o svojim prehrambenim navikama. Nakon toga, dala je svakome učeniku papir s uputama za rad na tekstu. Tri su različite vrste zadataka – za svaku razinu posebno. Učenici su, kao i uvijek, grupirani u heterogene skupine a u svakoj je grupi po jedan učenik iz svake razine koje je Maite prepoznala.

Prvi zadatak za učenike na osnovnoj razini poznavanja engleskoga jezika imao je za cilj obogaćivanje osnovnog vokabulara vezanog za temu (lokalni prehrambeni proizvodi) te njihova uporaba u jednostavnim rečenicama. Druga, srednja razina, imala je pitanja o sintaktičkoj analizi teksta (traženje glagola, subjekta...). Za učenike na visokoj razini poznavanja engleskoga jezika zadatak je bio da napišu osobnu preporuku o proizvodima u tekstu. Nastavnica svo vrijeme potiče učenike da pomognu jedni drugima da dođu do različitih ciljeva. Po završetku zadatka, zajedno moraju ispuniti knjižicu 0 – km proizvodi u mom okruženju koja uključuje različite analize koje je grupa napravila, s prijedlogom da se napravi lista lokalnih proizvoda s preporukama kako ih koristiti i konzumirati.

U ovom drugom primjeru, isti materijal podijeljen je svim učenicima. Ovaj put su raznoliki bili zadaci koji se moraju izvršiti. Iskorištavanje jednakih materijala za polazišnu točku, nastavnica je povezala učenike na različitim razinama poznavanja predmeta, predlažući istovremeno i zajedničku aktivnost koja pomaže stvaranju osjećaja povezanosti i timskog rada među učenicima.

3. Kako to provesti u praksi?

Korištenje ove metodologije znači proces planiranja koji je različit od tradicionalnog, pošto je ideja da se osigura razvoj zajedničkog /temeljnog) programa za svakog učenika. On se onda prilagođava i mijenja prema osobnim potrebama. (Collicot, 1991).

Koraci:

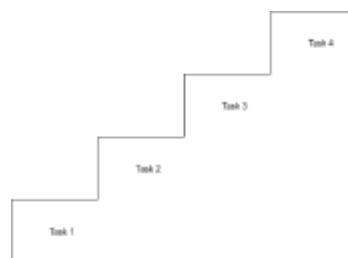
- Prvi korak je identificiranje najvažnijih sadržaja zajedničkih svim razinama: to su najvažnije ideje odabrane teme.
- Drugi korak je prepoznavanje različitih razina sposobnosti i stilova učenja u razredu, vodeći računa o odabranom sadržaju ili temi – da bi se odredio koliko se

različitih vrsta zadataka treba pripremiti.

- Treći korak uključuje osmišljavanje različitih prezentacijskih strategija, da ih mogu razumjeti svi učenici.
- Četvrti korak uključuje raslojavanje i predlaganje različitih aktivnosti za odabrani sadržaj, tako da ih svaki učenik, neovisno o obrazovnoj razini može napraviti. Poželjno je imati zadatke različite kompleksnosti, uzimajući u obzir različite načine sudjelovanja, razine sposobnosti i ciljeve određene u 2.koraku.
- Posljednji, peti korak sastoji se od određivanja raznih strategija vrednovanja koje su prikladne za ono što se radilo te različite načine na koje je pojedini učenik usvojio gradivo.

NAPRAVI U SVOJOJ ŠKOLI

Odaberi jednu od dvije objašnjene strategije te osmisli više-razinsku aktivnost prema predlošku sa stepenicama, slijedeći objašnjene korake. Preporučuje se da to radite s partnerom s kojim se možete posavjetovati kako i kada provesti aktivnost.

IZVORI:

Collicot, J. (1991). *Implementing Multilevel Instruction: Strategies for Classroom Teachers*, in G. Porter and D. Richler (Eds.), *Changing Canadian Schools*. Perspectives on disability and inclusion North York, Ont.: The Roeher Institute, 191-218

Tomlinson, C. A. (1999). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners*. Alexandria, VA: Association for Supervision and

Curriculum Development

Tomlinson, C. A., (2008). *El aula diversificada. Dar respuesta a las necesidades de todos los estudiantes*. 2a ed. Barcelona: Ediciones Octaedro, S.L.

Tomlinson, C. A., & Imbeau, M. B. (2010). *Leading and managing a differentiated classroom*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

ZA VIŠE INFORMACIJA:

ENGLISH

Tomlinson, C. A. (1999). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Tomlinson, C. A., & Imbeau, M. B. (2010). *Leading and managing a differentiated classroom*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

TED Video.

<https://aacclarebeliondeltalento.com/2017/05/06/aprendiendo-juntos-el-aprendizaje-multinivel>

SPANISH

Tomlinson, A. (2005). *Estrategias para trabajar con la diversidad en el aula*. Buenos Aires: Paidós.

Tomlinson, C. A., (2008). *El aula diversificada. Dar respuesta a las necesidades de todos los estudiantes*. 2a ed. Barcelona: Ediciones Octaedro, S.L.

DISCLAIMER: "The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.